

Príručka riadenie a minimalizácia rizika spáchania trestných činov v rámci skupiny

December 2015

Kontrola Veolia

V každej krajine, v ktorej pôsobí skupina Veolia, upravujú zákony trestné sankcie, ktorých účelom je zabezpečiť dodržiavanie zákonných alebo regulačných ustanovení, ktoré príslušné krajiny považujú za obzvlášť dôležité pre optimálne fungovanie svojich obchodných odvetví a svojich ekonomík všeobecne.

Spoločnosť Veolia vyhradila významné zdroje na zabezpečenie dodržiavania všetkých zákonov a predpisov v krajinách, v ktorých pôsobí. Prijaté opatrenia zahŕňajú odporúčania zahrnuté v etickom kódexe, prípravu príručiek dodržiavania predpisov a osobitné iniciatívy odborného vzdelávania, napr. v oblasti práva hospodárskej súťaže.

V porovnaní s inými druhmi rizík, ktorým je skupina nevyhnutne vystavovaná, trestná zodpovednosť predstavuje obzvlášť závažné riziko. Môže sa týkať fyzických aj právnických osôb. Okrem toho tresty upravené v trestnom práve môžu mať majetkový dopad alebo vplyv na vlastnícke práva fyzických a právnických osôb a tiež môžu zahŕňať trest odňatia slobody v prípade fyzických osôb alebo zákaz podnikania v prípade právnických osôb.

Špeciálny komunikačný a vzdelávací program je teda zásadný pre to, aby všetci zamestnanci skupiny Veolia boli lepšie pripravení identifikovať oblasti práva, u ktorých existuje riziko trestných postihov. Absolvovanie takéhoto programu lepšie pred týmto rizikom ochráni zamestnancov samotných ako aj spoločnosti skupiny Veolia, ktoré ich zamestnávajú.

Tento dokument by mal byť považovaný za dôležitý nástroj, ktorého účelom je zabezpečiť, aby spoločnosť Veolia mohla aj naďalej plne využívať svoje dobré meno spájané s vynikajúcou kvalitou a ďalších prínosov najmä jej kreativity, technické zručnosti, obchodné sily a schopnosti prispôbovať sa meniacim sa potrebám svojich klientov.

Antoine Frerot, *predseda predstavenstva a generálny riaditeľ spoločnosti Veolia Environnement*

Úvod

V jednotlivých krajinách, kde pôsobí, je skupina Veolia povinná dodržiavať nespočetné množstvo pravidiel, ktoré sa uplatňujú v rôznych oblastiach práva.

Nedodržanie určitých pravidiel môže mať za následok trestný postih, či už sa týkajú povinností konať určitým spôsobom alebo naopak zákazu určitého konania.

Hoci v niektorých krajinách, kde skupina pôsobí, je uplatnenie trestných sankcií za nedodržanie záväzných právnych predpisov pravdepodobnejšie ako v iných krajinách, všetky naše hostiteľské krajiny v skutočnosti uplatňujú trestné sankcie spôsobom, ktorý je v súlade s ich právnym poriadkom.

Riziko trestnej zodpovednosti by nemal nikto prehliadať. V rámci vykonávania akejkoľvek operácie je nutné dodržiavať všetky relevantné právne povinnosti tak, aby takéto konanie nemohlo skupinu vystaviť trestnej zodpovednosti.

Závazky ovplyvňujúce konanie: V súčasnosti sa objavuje dôležitý nový trend. Burzy cenných papierov, investori a klienti už naďalej nehodnotia spoločnosť výhradne podľa ich hospodárskych a finančných výsledkov ale prihliadajú aj na spôsob, akým sa výsledky dosiahli. Vzhľadom k tomu, že právne predpisy, ktoré upravujú trestné sankcie, sú považované za záležitosť korporátnej etiky, dodržiavanie právnych noriem už naďalej nie je len vecou zákonnej povinnosti, ale je teraz tiež niečím, čo môže mať závažný, (pozitívny alebo negatívny), vplyv na výsledky a dobré meno obchodnej spoločnosti. Dodržiavanie predpisov je preto pre naše operácie prioritnou záležitosťou. Význam dodržiavania predpisov rastie a dosahuje rovnakú úroveň ako význam optimalizácie technológií a výkonnosti na trhu.

Vážne riziko: Trestná zodpovednosť sa výrazne líši od prípadov týkajúcich sa čisto občianskoprávnej alebo obchodnoprávnej zodpovednosti. Tá sa týka iba súkromných záujmov fyzických alebo právnických osôb a je obvykle vyriešená priznaním náhrady škody. Naopak trestné záležitosti zahŕňajú činy, ktoré sú považované za poškodzujúce spoločnosť ako celok. Zaoberá sa nimi prokurátor, ktorý zastupuje záujmy štátu a koná z vlastnej iniciatívy alebo v reakcii na trestné oznámenie. Odsúdenie za spáchanie trestného činu môže znamenať trest odňatia slobody, celkový alebo čiastočný zákaz určitých činností alebo zastávania určitých funkcií (pokiaľ ide o fyzické osoby), zákaz zúčastniť sa verejného obstarávania, odobratie istých občianskych a politických práv alebo nakoniec aj zaplatenie pokút (vo výške, ktorá môže byť značná). Môže tiež dôjsť k priznaniu náhrady škody, ktorá potenciálnym obetiam vznikla.

Všeobecne povedané sa trestné právo danej krajiny uplatní vždy, keď na území daného štátu dôjde k zakázanému činu alebo keď takýto zakázaný čin má dopady na jeho území. Zákony jednotlivých štátov sa však môžu vzťahovať aj na prípady, keď k zakázanému činu nedošlo na ich území alebo keď takýto zakázaný čin nemal žiadne dôsledky na ich územie. Príkladom takéhoto druhu zákonov sú zákony zamerané na prevenciu korupcie. Je dobre známe, že tento prístup uplatňujú Spojené štáty, ale nie sú jedinou krajinou, ktorá takto postupuje. Rovnaký prístup volí celý rad ďalších krajín, vrátane Spojeného kráľovstva, Nemecka, Francúzska a Číny.

Rôzne obchodné spoločnosti, ktoré sú súčasťou medzinárodného koncernu, aj ich riadiaci pracovníci sú teda vystavení značnému riziku a môžu byť predmetom vyšetrovania a stíhania vo Francúzsku aj v zahraničí pre rovnakú skutkovú podstatu. Napríklad v otázkach súvisiacich s právom hospodárskej súťaže, zákonom o cenách papieroch alebo zákazu korupcie môže

porušenie takéhoto zákona spáchané v jednej krajine mať dôsledky na fungovanie trhov, práva akcionárov alebo na vládu v druhej krajine. V dôsledku toho môže byť porušenie predmetom trestného konania v druhej krajine.

Mnoho rôznych typov obvinení z trestného činu právnických osôb, ktoré môžu byť proti obchodnej spoločnosti a jej zamestnancom vznesené, predstavuje v porovnaní s inými druhmi právnych rizík, ktorým musí obchodná spoločnosť čeliť, veľmi zvláštny druh rizika.

Jedinečná povaha dôsledkov, ktoré trestné činy právnických osôb prinášajú, motivovala rozhodnutie vydať tento dokument a organizovať súvisiace aktivity v oblasti odborného vzdelávania. Jedinečnosť tejto oblasti práva vysvetlí pomocou nasledujúcich charakteristík:

- skutočnosť, že tvorí neoddeliteľnú súčasť etického správania firiem;
- závažnosť dôsledkov, ktoré by mohlo trestné odsúdenie mať z finančného pohľadu (pokuty v trestnoprávnom konaní) az prevádzkového pohľadu (napr. v prípade fyzických osôb zákaz

vykonávať isté činnosti alebo zastávať určité funkcie, alebo v prípade právnických osôb zákaz zúčastňovať sa určitých výberových konaní alebo uzatvárať zmluvy o obstarávaní so štátom);

- možnosť poškodenia povesti spoločnosti a dobrého mena jej riadiacich pracovníkov (ktoré môže mať povahu a rozmer oveľa závažnejšie ako prostá pokuta v správnom alebo občianskoprávnom konaní);
- skutočnosť, že toto riziko nesie právnická osoba aj fyzické osoby, ktoré v mene právnickej osoby konajú alebo konajú na pokyn právnickej osoby (riadiaci pracovníci a v niektorých prípadoch aj iní zamestnanci), a to s možnosťou trestu odňatia slobody pre takúto fyzickú osobu;
- skutočnosť, že čin spáchaný v jednej krajine môže vyvolať vyšetrovanie a stíhanie v inej krajine.

V snahe minimalizovať riziko trestnoprávnej zodpovednosti, ktorá by mohla skupine Veolia vzniknúť, by vzhľadom k pravdepodobnosti jej vzniku a závažnosti jej dôsledkov mali byť realizované nasledujúce opatrenia.

Zvýšenie informovanosti o oblastiach práva, v ktorých sú trestné činy najčastejšie

Riziko trestného stíhania sa u obchodných spoločností a ich zamestnancov v mnohých krajinách zvyšuje. Trestné činy sú v niektorých krajinách, napr. vo Francúzsku a Spojených štátoch, tvrdo trestané; naopak riziko stíhania sa zdá byť nižšie v iných krajinách, a to v dôsledku nedôsledného alebo iba sporadického postihovania alebo toho, že sa zakázané správanie môže v takej krajine dokonca javiť ako bežný spôsob podnikania. Je však extrémne dôležité vždy si uvedomovať riziko trestného stíhania. Jedným zvlášť dôležitým dôvodom pre to je, že niektoré zákony môžu byť uplatňované aj za jednotlivý štát, ktorý takýto zákony prijal. Druhým dôvodom pre zachovanie ostražitosti je, že samotná skutočnosť, že sa jedná o zahraničnú obchodnú spoločnosť, môže v niektorých oblastiach a v niektorých prípadoch prispieť k zvýšeniu rizika, a to aj napriek tomu, že sa môže jednať iba o „nepísané“ pravidlo.

Účelom tohto dokumentu je preto upozorniť na rôzne riziká a vyzdvihnúť najvýznamnejšie príklady. Problémy spomínané v tomto dokumente samozrejme nie sú úplným prehľadom. Teda v prípade, že sa vám určité správanie alebo situácie javí ako nezlučiteľné s právnymi predpismi alebo etickými pravidlami, mali by ste na príslušnú záležitosť upozorniť svojho nadriadeného alebo právne oddelenie, oddelenie ľudských zdrojov, finančné oddelenie alebo iné príslušné oddelenie. Všetkým zamestnancom je tiež k dispozícii etický výbor spoločnosti, s ktorým je možné konať dôverne.

Trestné stíhanie je začaté najčastejšie proti obchodným spoločnostiam alebo ich zamestnancom v nasledujúcich oblastiach:

- Korupcia - súkromných osôb i verejných činiteľov;
- Používanie sprostredkovateľov, poradcov, a pod.;
- Prevádzková činnosť skupiny (bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, ochrana životného prostredia, atd.);
- Porušenie súvisiace s účtovníctvom alebo podnikovou dokumentáciou, vrátane porušenia registračných požiadaviek;
- Zneužitie alebo sprenvera firemného majetku, konflikty záujmov;
- Defraudácia, krádež a podvod;
- Obštrukcia výkonu práv.

Vyhodnotenie vybraných rizikových oblastí

1. Korupcia

a. Korupcia verejných činiteľov

Pojem korupcia znamená príslub alebo poskytnutie určitého druhu výhody štátnemu zamestnancovi tak, aby dotknutý štátny zamestnanec cieľom zvýhodniť spoločnosť konal alebo naopak nekonal určitým spôsobom. Štátni zamestnanci majú zakázané požadovať alebo prijímať akýkoľvek druh výhody výmenou za to, že budú v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z výkonu funkcie takéhoto štátneho zamestnanca konať alebo naopak nekonať určitým spôsobom. Je zakázané súhlasiť s prípadnými požiadavkami tohto druhu. Stíhaná môže byť tiež osoba, ktorá vedela o skutočnom, súčasnom alebo potenciálnom porušení právneho predpisu, ale neurobila nič, aby si overila existenciu takéhoto porušenia alebo, ak je to možné, aby takémuto porušeniu zabránila. Skutočnosť, že dotyčný vedel o skutočnom alebo potenciálnom porušení právneho predpisu, avšak neurobil nič, aby

si overil existenciu takéhoto porušenia alebo takému porušeniu zabránil, je takisto trestná.

Každý štát považuje za nezákonnú a trestne stíha korupciu svojich verejných činiteľov a štátnych zamestnancov.

Navyše je akýkoľvek čin korupcie verejného činiteľa spáchaný v zahraničí prísne zakázaný zákonom Spojených štátov o korupčných praktikách v zahraničí, tzv. ForeignCorruptPracticesAct („FCPA“), britským zákonom o korupcii, tzv. BriberyAct, a tým, že všetkých 38 členských krajín OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), vrátane Francúzska, prijalo do svojho vnútroštátneho poriadku Dohovor OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných

činiteľov (medzinárodnú zmluvu, ktorú uzavreli štáty, v ktorých skupina vykonáva veľmi vysoké percento svojej činnosti). V dôsledku toho môže akýkoľvek čin korupcie verejného činiteľa spáchaný v zahraničí zamestnancami francúzskej obchodnej spoločnosti alebo zamestnancami dcérskej spoločnosti francúzskej obchodnej spoločnosti alebo zahraničným obchodným zástupcom pracujúcim pre takúto spoločnosť alebo jednu z jej dcérskych spoločností mať pre danú obchodnú spoločnosť za následok trestnú zodpovednosť nielen v krajine, kde k porušeniu predpisov došlo, ale aj vo Francúzsku. Podobne by francúzska obchodná spoločnosť s akciami kótovanými na burze v Spojených štátoch mohla byť stíhaná americkými úradmi za korupciu spáchanú v cudzej krajine, a to aj v krajine, ktorá nie je členom OECD.

Okrem toho by spoločnosť mohla byť v Spojených štátoch stíhaná aj v prípade, že by skutočný dôvod určitého výdavku bol v účtovných knihách jednej z jej zahraničných dcérskych spoločností skreslene podaný, a to bez ohľadu na výšku takejto transakcie.

Pozvanie na spoločenské akcie a dary dávané verejným činiteľom sú v niektorých krajinách zakázané bez ohľadu na účel takeého pozvania alebo hodnotu daru. V iných krajinách však hodnota darov a pozvanie nesmie prekročiť určitú sumu, ktorá je zvyčajne považovaná za sumu v rámci bežných pravidiel zdvorilosti. S otázkami ohľadom prípustných spoločenských akcií a darov sa obracajte na právne oddelenie svojej divízie.

Nedávne implementovanie niekoľkých rôznych medzinárodných zmlúv o boji proti korupcii do vnútroštátneho práva zvýšilo schopnosť vnútroštátnych orgánov účinne stíhať korupciu, ku ktorej došlo mimo hranice takeého štátu.

Pojem verejný činiteľ by sa mal vykladať v širšom zmysle. Malo by sa predpokladať, že sa jedná o akúkoľvek osobu zastávajúcu volenú funkciu, akéhokoľvek štátneho zamestnanca, akúkoľvek osobu platenú z verejných prostriedkov, ich rodinných príslušníkov a blízkych osobných priateľov alebo subjekty, v ktorých tieto osoby majú podiel umožňujúci ovplyvniť rozhodnutie súvisiace s používaním verejných prostriedkov. V niektorých krajinách sa zákony upravujúce boj proti korupcii vzťahujú aj na zástupcu odborov.

Za výstražné znamenie možno považovať:

- Propagačné aktivity a transakcie v rizikových krajinách;
- Nadmernú alebo nezvyčajne vysokú odmenu bez adekvátneho protiplnenia a jej odôvodnenie, ktoré je jasné a konkrétny;
- Platby tretím stranám alebo mimo krajiny, v ktorej sa služba poskytuje;

- Používanie ready-made spoločností alebo platieb v hotovosti.

Je dôležité byť informovaný o rôznych vnútroštátnych zákonoch upravujúcich tieto otázky a týmito zákonmi sa riadiť. Osobitná pozornosť by mala byť venovaná zákonom vzťahujúcim sa na príspevky politickým stranám. Túto naposledy menovanú oblasť upravuje dokument skupiny „Zákazy vzťahujúce sa na platby a výplaty finančnej podpory počas volebných období“ (Prohibitions Applicable to Payments and Aid Payments Made During électorale Seasons) a príslušné miestne predpisy.

Všetky rokovania akokoľvek súvisiace s korupciou verejných činiteľov sú absolútne a kategoricky zakázané vo všetkých krajinách, kde spoločnosť Veolia pôsobí.

b. Korupcia súkromných osôb

Korupcia súkromných osôb znamená prísluš alebo poskytnutie určitého druhu výhody osobe, ktorá nie je verejným činiteľom, tak, aby dotknutá osoba konala spôsobom, ktorý je v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z jej postavenia. Podobne majú osoby, ktoré nie sú verejnými činiteľmi, zakázané požadovať alebo prijímať akýkoľvek druh výhody výmenou za to, že budú v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z ich postavenia konať alebo naopak nekonať určitým spôsobom. Je zakázané súhlasiť s prípadnými požiadavkami tohto druhu.

Všetka korupcia súkromných osôb je zakázaná. Všetky nákupy musia byť najmä v súlade s dokumentom skupiny upravujúcim pravidlá nákupu (tzv. Purchasing Charter). Obdobne je prísne zakázané sľubovať alebo poskytovať neprimeranú výhodu, ktorá má ovplyvniť nákupné rozhodnutia súkromnej obchodnej spoločnosti.

2. Riziká spojené s používaním sprostredkovateľov

Spoločnosť Veolia Environnement a ďalšie spoločnosti zo skupiny nebudú využívať tretie osoby (ďalej len „sprostredkovatelia“) na to, aby vykonali čokoľvek, čo spoločnosť Veolia Environnement a ďalšie spoločnosti zo skupiny samy nemajú právo urobiť. V prípadoch, keď je povolené sprostredkovateľov používať a/alebo skupina sa rozhodne pre ich použitie, je skupina a každá spoločnosť skupiny povinná dodržiavať zásady skupiny¹ tak, aby mala záruky týkajúce sa bezúhonnosti sprostredkovateľov a splnomocnencov, ktorí s ňou spolupracujú. Tento postup zabezpečí, aby výber sprostredkovateľov bol vopred schválený a zaistí kontrolu nad predmetom ich práce a nad ich odmenou. V súlade s prísnyimi pravidlami v kontexte rámcovej zmluvy to tiež umožní overiť, či sú zmluvne zabezpečované služby účinne realizované.

¹ Zásady týkajúce sa činnosti sprostredkovateľov a poskytovanie komerčných služieb

Za výstražné znamenie možno považovať:

- najímanie osôb, ktoré neprejdú úvodnou previerkou;
- Požiadavky vznášané miestnymi úradmi, aby boli najatí konkrétny sprostredkovatelia;
- najímanie osôb, ktoré nevykonávajú zastupovanie tretích osôb v rámci svojej bežnej činnosti;
- najímanie osôb, ktoré nemajú schopnosti alebo zdroje potrebné na vykonanie úlohy, ktorá im bola zadaná;
- Dohoda o „odmene za výkon“ (tj. Odmene naviazanej na výsledky), ktorá je veľmi vysoká alebo neobmedzená;
- najímanie osôb neochotných zaviazat sa k dodržiavaniu hodnôt a zásad skupiny;
- Požiadavky na zaplatenie v inej krajine alebo prostredníctvom tretej osoby;
- Požiadavka splnomocnenca mať výhradný kontakt s príslušnými verejnými činiteľmi.

3. Riziko spojené s prevádzkou

Každodenný chod skupiny nevyhnutne vystavuje jej jednotlivé spoločnosti a ich zamestnancov riziku trestného stíhania. Mnoho právnych predpisov v oblasti pracovného práva, BOZP a ochrany životného prostredia nesie možnosť trestných sankcií.

- V súvislosti so správnymi deliktami, pri ktorých dôjde k fyzickej ujme, môžu byť zamestnávateľ alebo jeho vedúci pracovníci uznaní za trestne zodpovednými v prípade ujmy spôsobenej fyzickej osobe, a to na základe princípu rešpektovania integrity jednotlivca alebo nedodržanie povinností v oblasti bezpečnosti práce a náležitej starostlivosti. Sankcie môže zvýšiť, ak je úraz výsledkom úmyselného porušenia povinností v oblasti bezpečnosti práce alebo náležitej starostlivosti, ktorú nariaďujú zákony alebo predpisy.

- Nezákonné „požičiavanie“ zamestnancov (tzv. „Prêtillците demand'oeuvre“) je trestným činom, ktorý zakazuje francúzsky zákonník práce, pretože tento zákonník práce zakazuje vykonávanie činností za účelom zisku, ktorých jedinou náplňou je dodávanie zamestnancov (s výnimkou istých stanovených výnimiek). Je teda potrebné postupovať opatrne v situáciách, keď sú na zabezpečenie zmluvných pracovníkov využívaní subdodávateľia a externí poskytovatelia služieb. V takýchto prípadoch môže byť na mieste uviesť konkrétne a podrobné zmluvné povinnosti, ktoré skupine poskytujú záruku ohľadom dodržiavania príslušných zákonov týmito poskytovateľmi.

- Primárnou činnosťou skupiny je poskytovanie služieb v environmentálnom sektore. Nedodržiavanie záväzných zákonov o ochrane

životného prostredia nielen vystavuje príslušné spoločnosti a ich zamestnancov trestnému postihu, ale tiež negatívne ovplyvňuje hodnotu služieb, ktoré skupina poskytuje, dobrú povesť značky Veolia a náš potenciál ďalšieho rozvoja.

- Je nevyhnutné zabezpečiť riadnu údržbu všetkých vozidiel a zariadení a strojov používaných skupinou a viesť ohľadom toho presnú evidenciu a dokumentáciu. Možno očakávať, že štátne orgány vykonajú podrobnú kontrolu, ak sa naše vozidlá alebo zariadenia stanú účastníkom nehody, v dôsledku ktorej dôjde k usmrteniu osôb, zraneniam osôb alebo významným škodám na životnom prostredí. Servisné nedostatky alebo problémy s dokumentáciou by mohli viesť k trestnému stíhaniu spoločnosti a/alebo zodpovedných osôb.

Je teda nutné veľmi pozorne dodržiavať všetky zákony a predpisy vzťahujúce sa na prevádzkové záležitosti.

4. Právo hospodárskej súťaže

Francúzsko, Európska únia, Spojené štáty a väčšina krajín, v ktorých skupina Veolia pôsobí, prijali prísne pravidlá, ktoré majú zabezpečiť riadne fungovanie trhových síl a hospodárskej súťaže. Hoci sa v týchto pravidlách odrážajú rôzne právne systémy, v ktorých boli tieto pravidlá prijaté, majú spoločný účel: konkrétne zabezpečiť zdravé, funkčné vzťahy medzi zákazníkmi a poskytovateľmi služieb a dynamickú hospodársku súťaž medzi obchodnými spoločnosťami v tom istom odvetví. Porušenie zákonov upravujúcich hospodársku súťaž, ktoré sú najzávažnejšie a najväčšou pravdepodobnosťou budú predstavovať trestný čin sú nasledujúce: ponuky predkladané v reakcii na výzvy na predloženie ponuky, pokiaľ sa spoločnosť najprv tajne dohodla s ostatnými uchádzačmi na ponúkaných podmienkach, tajné obchodné dohody (kartelové dohody) medzi konkurenčnými spoločnosťami a uplatňovania predátorských cien. Spoločnosť Veolia sprístupnila svojim zamestnancom písomné podklady a osobitné programy vzdelávania z oblasti práva hospodárskej súťaže vrátane príručky nazvanej

„Príručka dodržiavania zákonov a predpisov v oblasti hospodárskej súťaže“ (Competition Law Compliance Guide) a vydaná v roku 2009. V prípade akýchkoľvek konkrétnych pochyb alebo otázok ohľadom zákonnosti určitého postupu je prirodzene potrebné sa obrátiť na právne oddelenie.

5. Podniková dokumentácia a účtovníctvo

Účtovníctvo je nástrojom, ktorý umožňuje riadiť a kontrolovať obchodné spoločnosti. Je zásadným prvkom, ktorý využívajú manažéri, akcionári aj partneri skupiny aj niektoré ďalšie tretie osoby, vrátane bánk a ďalších veriteľov. Nedodržiavanie pravidiel vedenia podnikového účtovníctva poškodzuje dôveryhodnosť spoločnosti a môže viesť k obvineniu z trestného činu.

Nehľadiac na to, že sa primárne zameriava na boj proti korupcii, americký zákon FCPA, spomínaný vyššie, zahŕňa aj ustanovenia upravujúce účtovné otázky a internú kontrolu/audit. V praxi je najvyšší počet stíhaní pre porušenie zákona FCPA dôsledkom nedodržiavania účtovných pravidiel. V súhrne ustanovenia zákona FCPA týkajúce sa účtovníctva nariaďujú:

- Účtovné doklady, ktoré pravdivo, presne a dostatočne podrobne odrážajú fungovanie obchodnej spoločnosti.
- Systém internej kontroly/audit (vrátane kontroly/audit v zahraničných dcérskych spoločnostiach), ktorý poskytuje primerané záruky, že účtovníctvo príslušného orgánu je vedené pravdivo a presne, že transakcie, ktoré sa v účtovníctve prejavujú, boli schválené v rámci bežného chodu spoločnosti a že boli prijaté všetky potrebné opatrenia, aby sa zabránilo neoprávneným transakciám a zabránilo tomu, aby transakcie neboli zaúčtované alebo aby boli zaúčtované nesprávne.

Podnikové dokumenty a dokumenty predkladané tretím osobám a akékoľvek ďalšie doklady musia vytvárať pravdivý a presný obraz o skutočnostiach, ktorých sa týkajú. Táto požiadavka sa najmä vzťahuje na údaje a informácie v oblasti nákladov a cien poskytovaných zákazníkom alebo správnym orgánom.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať veľkému počtu formálnych písomných dokladov a listín, ktoré spoločnosť vytvára, najmä zápisnic predstavenstva, prezenčných listín z valného zhromaždenia, faktúr a ďalšie.

V tejto súvislosti je potrebné vziať na vedomie, že v Spojených štátoch môže mať za následok občianskoprávnu žalobu a/alebo trestné stíhanie ktoréhokoľvek z nasledujúcich konaní: neustanovenie mechanizmov internej kontroly, zlé uplatňovanie týchto kontrol, úmyselne nesprávne zaznamenanie jednej alebo viacerých transakcií, ktorého sa akákoľvek fyzická osoba dopustí (napríklad v počítačovom systéme/ programe používanom v súvislosti s náhradami výdavkov), a neodstránenie alebo neprešetrenie podozrivých transakcií.

Vo Francúzsku trestný zákonník vymedzuje vytváranie alebo používanie falošných alebo sfalšovaných dokumentov ako samostatný trestný čin.

6. Zneužitie alebo sprenevera f iremného majetku

Vo Francúzsku trestný čin zneužitia alebo sprenevery firemného majetku (tzv. „abus de biens sociaux“) vedúcimi pracovníkmi obchodnej spoločnosti znamená „používanie majetku alebo kreditu spoločnosti v zlom úmysle spôsobom, o ktorom vie, že poškodzuje záujmy spoločnosti, a to buď na osobné účely alebo ku zvýhodneniu inej spoločnosti alebo firmy, v ktorej majú priamy alebo nepriamy podiel. „

Judikatúra francúzskych súdov prijala širšie poňatie toho, aké druhy riadiacich pracovníkov môžu byť stíhané za zneužitie alebo spreneveru firemného majetku; tento výklad zahŕňa skutočné vedúcich pracovníkov oficiálne zastávajúci vedúce funkciu aj de facto vedúcich pracovníkov.

Zákony ostatných krajín obsahujú podobné alebo ľahko odlišné vymedzenie tohto trestného činu; tieto zákony by mohli byť právnym základom pre súbežné stíhanie na základe rovnakej skutkovej podstaty.

7. Defraudácia, krádež a podvod

Defraudácia finančných prostriedkov, podvod a krádež sú tri trestné činy, ktorých by sa na Skupine dopustili zamestnanci alebo externé osoby v snahe získať pre seba neoprávnený prospech. Rovnakých trestných činov sa môže takisto dopustiť skupina osôb, ktorá koná prostredníctvom svojich zamestnancov napríklad proti svojim zákazníkom, dodávateľom, subdodávateľom alebo partnerom.

V niektorých prípadoch môže to, čo sa zdá byť jednoduchým porušením zmluvy, byť v skutočnosti trestným činom a toto riziko je obzvlášť zvýšené, ak je zákazníkom verejný subjekt alebo sa do spornej transakcie z nejakého iného dôvodu zapojí štátny orgán.

8. Obštrukcia

Trestný čin obštrukcie sa vyznačuje konaním, ktoré má, úmyselne alebo neúmyselne, za následok to, že orgán, ktorý zastupuje záujmy zamestnancov, nemôže normálne fungovať, alebo to, že zástupcovia zamestnancov je bránené v bežnom výkone jeho úloh.

Textov právnych predpisov, ktoré z takejto obštrukcie robia trestný čin, je celý rad a majú

pomerne rôznorodú povahu. Rôzne príslušné zákony majú najmä tendenciu zvyšovať počet rôznych orgánov a osôb, ktoré môžu potenciálne byť obeťami tohto trestného činu (napr. Závodnej rady a ďalšie súvisiace orgány, vrátane tých známych vo Francúzsku ako „comités d'établissement“ a „comités centraux d'entreprise „).

Trestný čin obštrukcie v tejto podobe neexistuje v krajinách strednej a východnej Európy, kde obvykle odborové zastúpenie neexistuje.

9. Ďalšie dôležité sektory, kde hrozí spáchanie trestného činu

Veľký počet ďalších trestných činov, ku ktorým môže dôjsť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, je takej povahy, že existuje riziko ich spáchania počas obchodných rokovaní. Jedná sa napríklad o porušenie dôvery, vytvorenie alebo používanie falošných alebo sfalšovaných dokumentov, počítačové podvody a rôzne činy podobajúcu sa korupcii.

Tu je niekoľko príkladov:

•Ovplyvňovanie

Ovplyvňovanie znamená získavanie výhody

pre určitú osobu s cieľom dosiahnuť, aby daná osoba využívala svoj vplyv na zabezpečenie zvýhodneného zaobchádzania pre firmu (aktívne zneužívanie vplyvu) alebo aby mala sklon používať svoj vplyv na zvýhodnenie tretej strany (pasívne zneužívanie vplyvu). V niektorých prípadoch je ovplyvňovanie považované za určitú formu korupcie a vzťahujú sa na ne rovnaké tresty. V iných krajinách a oblastiach, napr. na Strednom východe, ovplyvňovanie ako také neexistuje ako samostatný trestný čin.

•Klientelizmus

Trestný čin v podobe klientelizmu sa v rámci danej skutkovej podstaty môže uplatniť ako doplnok iných uplatňovaných zákonov a predpisov. Klientelizmus znamená poskytovanie nespravodlivých výhody porušujúce zásadu otvoreného prístupu k verejným zákazkám alebo k oprávnenie poskytovať verejné služby a porušujúci pravidlo rovnosti uchádzačov. Firma, ktorá získa takú výhodu, môže byť obžalovaná a stíhaná pre klientelizmus aj pre trestný čin prijímania a zatajovania cudzeného majetku. Vo vzťahoch s verejnými obstarávateľmi je tomu potrebné venovať pozornosť a zabezpečiť, aby skupina nebola neoprávnene zvýhodnená.

• Bránenie výkonu spravodlivosti

Rôzne formy bránenia výkonu spravodlivosti, ktoré sú zo zákona trestné, sa často páchajú spoločne s ďalšími trestnými činmi, napr. porušením pravidiel ustanovených zákonmi upravujúcimi hospodársku súťaž. Riziko stíhania pre bránenie výkonu spravodlivosti by mohlo napríklad existovať, ak by sa zamestnanec v súvislosti s vyšetrovaním snažil zatajiť potenciálne pochybné rokovania tým, že zničí alebo sfaľuje dôkazy, pokúsi sa ovplyvniť svedeckú výpoveď alebo odmietne vyšetrovateľom poskytnúť prístup k určitým archívom alebo svedkom.

Potreba osobitného dôrazu na dodržiavanie predpisov vzhľadom k vysokému riziku trestnej zodpovednosti

Minimalizácia rizika trestného stíhania musí na prvom mieste vyžadovať osobitný dôraz na dodržiavanie predpisov so zameraním na jednotlivé oblasti s vysokým rizikom uvedené vyššie.

Iba tým, že zabezpečí dodržiavanie záväzných ustanovení obchodného práva, pri ktorých hrozia trestné sankcie, môže skupina chrániť seba aj svojich zamestnancov pred rizikom trestného stíhania.

Táto iniciatíva zameriavajúca sa na dodržiavanie predpisov by mala mať sčasti podobu programov odborného vzdelávania pre zamestnancov, prirodzene vrátane programov odborného vzdelávania pre vedúcich pracovníkov.

Pokiaľ napríklad existuje pochybnosť ohľadne relevantnosti alebo zmyslu určitého záväzného ustanovenia zákona pri ktorom hrozia trestné sankcie vzniká povinnosť vec konzultovať s právnym oddelením príslušnej divízie.

Alokácia rizika za trestné stíhanie na príslušnú riadiacu úroveň je ďalším spôsobom minimalizácia takéhoto rizika

Pri trestných činoch právnických osôb je konanie, na základe ktorého dôjde k odsúdeniu, často dôsledkom nedostatočnej ostražiteľnosti alebo nedostatku starostlivosti pri uplatňovaní nástrojov prevencie rizika.

Zodpovedajúce delegovanie právomoci by malo umožniť osobám, ktoré sú určené ako zodpovedné osoby (tj. príjemcovia takto delegovanej právomoci), vykonávať kontrolné povinnosti a povinnosti v oblasti riadenia rizík efektívnejšie, než by tomu bolo u vyšších vedúcich pracovníkov, ktorí sú v rámci bežnej činnosti nutne viac vzdialení od podrobností každej transakcie.

Riadna kontrola internej a externej komunikácie

Riadne vykonávanie a kontrola internej i externej komunikácie je zásadná.

Je často chybou predpokladať, že ústne oznámenie nemožno vysledovať späť k jeho autorovi alebo že písomné oznámenie, ktoré sa zdá byť zo svojej povahy úplne neformálne alebo osobné (napr. Rukou písané poznámky na okrajoch dokumentu, poznámky na papierkoch, denní-

ky a e-mailly), nemôže mať právne relevantné následky. Judikatúra je plná príkladov písomnej komunikácie, ktorá sa našla vo firemných záznamoch a ktorá sa na prvý pohľad zdala úplne neškodná, ale v skutočnosti bola použitá ako dôkaz pochybenia.

Rovnaká miera starostlivosti by mala byť venovaná externým oznámeniam, aby sa predišlo vzniku nesprávneho dojmu, že sa spoločnosť Veolia alebo niektorý z jej zamestnancov dopustili trestného činu.

Zhrnutie:

- Nezabúdajte a rešpektujte, že v rámci chodu spoločnosti po celom svete Skupine hrozí vystavenie trestnému stíhaniu a ďalšie riziká súvisiace s trestným právom vzťahujúcim sa na právnické osoby a obchodnú činnosť.
- V prípade pochyb si vždy vyžiadajte pomoc nadriadených a interného právneho oddelenia, oddelenia ľudských zdrojov a finančného oddelenia vo svojej divízii - nikdy nerobte sami konečné rozhodnutie v otázke týkajúcej sa zákonnosti určitej situácie.
- Nikdy neriskujte poškodenie svojho vlastného dobrého mena alebo dobrej povesti skupiny Veolia kvôli ničomu, čo sa vám javí pre skupinu výhodné.

